

Credit per introducìr Plan d'instrucziun 21

Debatta davart l'augment dals custs per la furmaziun

■ (anr/rgd) Il cussegl grond ha fatg ses duvair ed approvà il quint statal dal chantun Grischun per l'onn 2015. Opiniuns cuntraversas hai dà cunzunt en connex cun la politica da furmaziun. Il quint statal dal chantun Grischun documentescha in augment considerabel tar ils custs da furmaziun. Dapi l'introducziun da la nova lescha da scola l'onn 2012 èn daventads ils custs mintg'onn pli auts. Cur ch'il parlament aveva acceptà la lescha da scola avevan ins fatg quint cun in augment da var tschintg milliuns francs, ussa munta quest augment a passa 25 milliuns francs.

Augment remartgabel pretenda scleriment

Piuras deputadas e plirs deputads han pretendì da cusseglier guvernativ *Martin Jäger* scleriment en chaussa. En connex cun in credit d'impegn da 3,5 milliuns francs per l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21 èn vegnidas tschentadas diversas dumondas. La critica è vegnida cunzunt da las retschas dals liberaldemocrats. «Per las vischnancas munta in tal augment in grond burdi», ha fatg attent *Lorenz Alig* (pld, Glion), «nus duvrain dapli cumpetenzas per ils cussegls da scola.» Critica ha exprimì er *Angela Casanova* (pld, Razén). Ella ha fatg attent a las cifras memia bassas ch'il chantun ha duvrà per far las calculaziuns. «Dals 20 000 uffants en il chantun Grischun han ins fatg quint che mo 50 fetschian diever da las structuradas dal di, questa cifra è en il fratemp considerablmain pli auta.» Talas structuradas èn obligatorias per tut las scolars grischunas dapi l'entrada en vigur da la nova lescha da scola sche l'interess munta ad almain uffants.

Far quint davart las scolars po esser magari anc pli grev che da far quintes en scola.

Debatta davart l'impurtanza da la furmaziun

Heinrich Berther (pcd, Cadi) ha fatg attent che l'import giaja en il budget ordinari sch'il parlament n'approvass betg il credit obligant. «Jau ves in sbagl da strategia fundamental», ha el ditg en il parlament, «nus na dastgain betg mo promover, mabain stuvain era pretender.» El ha pledà per ina furmaziun pli individuala enstagl d'unifurmitad. «La scola duai esser ina scola per la vita», ha ditg Berther, «e betg ina scolaziun per la burocrasia da furmaziun.» *Bruno Claus* (pld, Cuira) disturba ils custs

ch'èn s'augmentads. «Nus avain potenzial da spargnar tar la pedagogia speziala e tar las structuradas dal di.» Il pensum dal chantun saja da porscher mesiras da sustegn e betg da surpender cumplettaimain l'educaziun.

Furmaziun sco factur d'attractividad

Piuras deputads han intunà l'impurtanza da la furmaziun per il chantun Grischun. *Sandra Locher Benguerel* (ps, Cuira) ha intunà sco presidenta da la cumissiun predeleberanta l'impurtanza d'approvar quest credit: «Per pudair introducìr il PI

21 èn quests mezs finanziaus indispensabels.» Ella è persuadida che la furmaziun saja in factur d'attractividad. «Nus na dastgain betg mo discurren dals custs, mabain er dal cuntegn.» In auter aspect ha intunà *Luca Tenchio* (pcd, Cuira): «Il credit è impurtant per pudair porscher er als uffants da lingua taliana e rumantscha meds d'instrucziun adattads.» *Jon Pult* (ps, Cuira) ha gi chapientscha per la critica dals custs, ha dentant intunà l'impurtanza da la furmaziun per il chantun Grischun. «En noss chantun mancan persunas dal fatg.» Il chantun Grischun

impundia pauc avend gia structuradas falombras.

Augment da custs cun u senza revisiun

Cusseglier guvernativ *Martin Jäger* ha prendì posiziun davart la critica. El ha intunà l'impurtanza da la furmaziun en general e l'introducziun dal PI 21 en spezial. La revisiun parziala da la lescha da scola haja manà a custs pli auts, ella na saja dentant betg il motiv per l'augment dals custs: «Er cun la veglia lescha avessan nus ussa custs pli auts», ha ditg Jäger, «il svilup demografic na simplifitgescha er betg la chaussa, malgrà ch'i dat pli paucs uffants creschan ils custs cuntinudamain.» Jäger ha menziunà ils differents facturs ch'han manà a l'augment da custs: «Las structuradas dal di èn in basegn che vegn da la societad e betg ina consequenza da la nova lescha da scola.» Ultra da quai ha l'introducziun da manaders da scola professionals remplazzà lavurs dal cussegl da scola che lavurava savens en uffizi d'onur. L'augment dals custs en il sector da la pedagogia speziala declera Jäger cun midadas socialas ed il svilup medicinal. «Dapli uffants impedids survivan, las mammas vegnan adina pli veglias ed i dat adina dapli uffants cun problems psichics», ha intunà Jäger. En cumparegliaziun interchantunala è il Grischun sin in dals ultims plazs quai che pertutga la quota statala impundida en la furmaziun. 15 pertschient dal quint statal van en il Grischun en il sector da la furmaziun, il chantun Friburg impunda bunamain 33 pertschient en la furmaziun. «Sche nus reducin l'import a la furmaziun vegnan ils dischavantatgs anc pli gronds.» Las cifras ed il svilup betg plauschavels n'han tenor Jäger nagut da far cun la midada da lescha l'onn 2012.